

Gemeente Barneveld
Griffie gemeenteraad
College van Burgemeester en Wethouders

9 mei 2019

Geachte leden van het College van B&W en Gemeenteraad,

We hebben kennis genomen van uw aanstaande besluitvorming over zonne-energie en de kritische toon van LTO-Noord op zon-PV. De kritiek is niet alleen op het mogelijk gebruik van agrarische gronden, maar op de techniek en op het nationale beleid voor duurzame energie. Wij zien door de energietransitie juist goede kansen door zon-PV voor zowel agrariërs als voor duurzame energie in uw regio. Met deze brief vragen we daar graag aandacht voor.

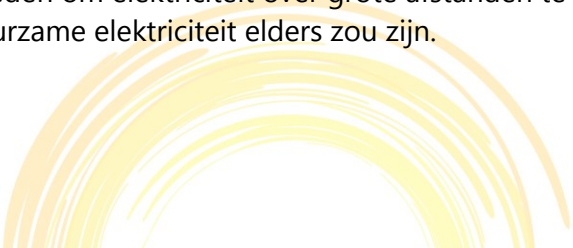
Zonneladder en combinaties van gebruik

Als zonnesector verwelkomen we zeker de ontwikkeling van zon op dak en combinaties van gebruik. De passage van LTO steunen wij: "Eerst de daken vol, ruimtes welke niet in gebruik zijn, bv taluds, bermen e.d., kijk ook naar dubbelgebruik, in bijvoorbeeld uitlopen van kippen."

Het is zeker goed indien gemeenten hier actief stimuleringsbeleid op voeren. De notie is wel op zijn plaats dat veel daken technisch ongeschikt zijn, dan wel onderhoud of vervanging vereisen tijdens de looptijd van een project. En dat ons volle land maar weinig restgronden zonder gebruik heeft. Dat maakt dat veel daken niet in aanmerking komen. Uiteindelijk gaat het bij daken om kleine projecten die veelal (een deel van) het eigen gebruik dekken, doch ook beperkt zijn. Daar komt zon op land in beeld, als tijdelijke gebruiker van grond op basis van een tijdelijke ontheffing van het bestemmingsplan.

Breed gedragen streven naar duurzame energieproductie in Nederland

De kwalificatie van LTO 'Willen we weer terug naar de Middeleeuwen?' over het streven naar duurzame energieproductie in Nederland is onzes inziens betreuenswaardig. De keuze voor een duurzame energieproductie waaronder uit zon in Nederland, als alternatief voor fossiele centrales is een nu breed gedragen wens van kabinet en maatschappelijke partijen uit het klimaatakkoord. Deze wens komt in eerste instantie voort uit de noodzaak om minder broeikasgassen uit te stoten, maar wordt mede vormgegeven door de discussies over Groninger gas, over geopolitieke overwegingen rond energiezekerheid en door de technische onmogelijkheden om elektriciteit over grote afstanden te transporteren, indien er al een overschot aan duurzame elektriciteit elders zou zijn.

Twijfel over de techniek zon-PV?

LTO trekt het nut van zon-PV in twijfel en bekritiseert de keuze van dit kabinet en van de partijen uit het Klimaatakkoord om te zorgen voor zekere, duurzame energieproductie in Nederland. Het noemt zaken als piekproductie met dito netbelasting en gebrek aan productie in de winter. Deze stelling staat haaks op de bevindingen van elektriciteitssector. Uiteraard zal zon in de toekomst niet de enige bron zijn. In de wintermaanden is er juist veel wind, op een windstille zomerse dag zal zon de elektriciteit leveren. De interconnectie met het buitenland maakt dat weerspieken gelijkgetrokken worden, in lijn met de vraag. Opslag bij een zonnepark voor zegge een etmaal is geen enkel probleem wordt dé oplossing. Piekproductie midden op de dag kan zonder probleem naar de avond verplaatst worden.

In hoeverre vraag zon-PV om agrarische gronden?

De twijfels over zon als techniek lijken echter niet ingegeven uit zorg over het elektriciteitssysteem, maar uit zorg over het gebruik van agrarische gronden. Het is goed om daarover in overleg te gaan. Over hoeveel grond hebben we het maximaal? Met het klimaatakkoord is afgesproken om een forse CO2 reductie te halen in de verschillende sectoren; inclusief in de elektriciteitsproductie sector die nog voor het overgrote deel van kolen- en gascentrales afhankelijk is. Het Klimaatakkoord uit 2019 beoogt in 2030 tot circa 75% elektriciteit uit duurzame bronnen te komen en dan in praktijk zon en wind. CO2-vrije alternatieven voor wind en zon zoals kernenergie, biomassa en groene waterstof zijn veel te duur of hebben aanvullende nadelen.

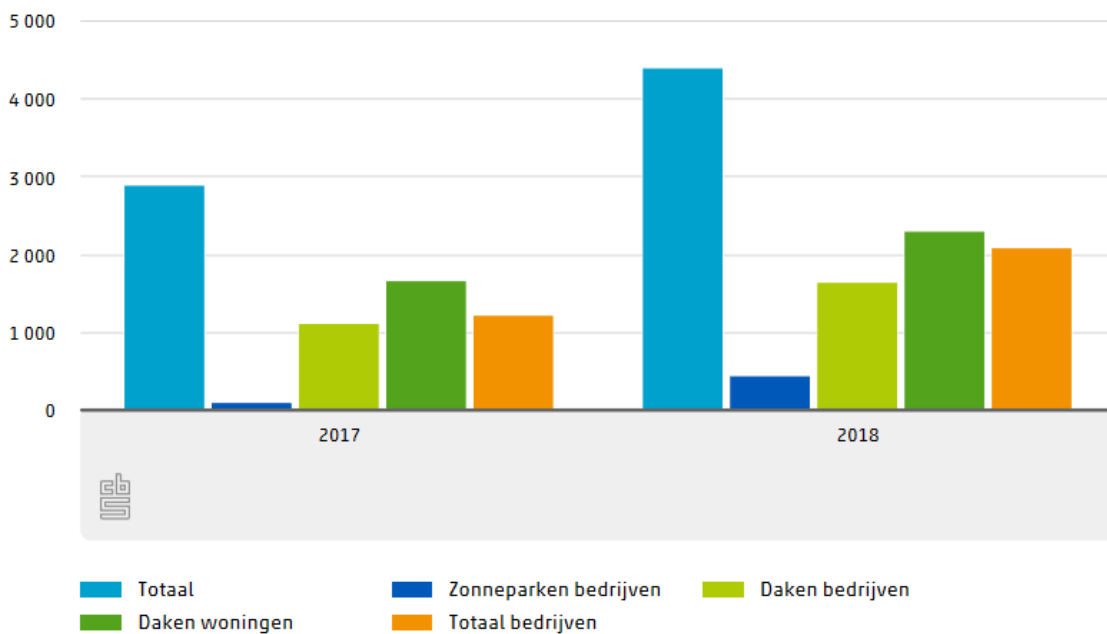
Bij de verwachte elektriciteitsvraag van landelijk 120 TWh zal in 2030 zo'n 49 TWh met wind op zee worden opgewekt, 7 TWh met panelen van huishoudens op eigen daken en maximaal 35 TWh grootschalig via wind op land en zon. Op dit moment is reeds 15TWh aan zon en windparken zeker en zit voor een fors aandeel in ontwikkeling. Wat er tot 2030 nog ontwikkeld moet worden is circa 20 TWh, zon en wind. Indicatief kunnen we 10 TWh aan grootschalig zon als maximum houden. Waar het lukt zullen dat liefst projecten zijn op daken, van bijvoorbeeld bedrijven en op bermen. Daken maken nu 90% van alle zon-PV uit .

Zon op land: circa 10% van alle zonneproductie

Opgesteld vermogen zonnepanelen

megawatt

bron: CBS, 30 april 2019

Zon op land groeit echter ook. Van de 10 TWh kunnen we minimaal 5 TWh aannemen aan wind op land projecten en maximaal dus 5 TWh aan zon op land. Een groot deel zal mogelijk komen op gronden die agrarisch bestemd zijn. Uit analyse blijkt het voornamelijk om akkerbouw, minder om grasland te gaan, en dan doorgaans de minder goede gronden.

De 5 TWh grootschalig op land wordt in ons land opgewekt met ongeveer 5 GW aan zonnenvelden. Deze 5 GW leidt tot 60 km² aan oppervlak. Dit is een forse stijging: begin 2019 is er ongeveer 7 km² aan zonneweides in Nederland. Over het land verdeeld gaat het in 2030 echter om een redelijk bescheiden grondgebruik. Ter illustratie: de Vinex-opgave leidde in 10 jaar tot 500-700 km² aan woningbouw. De (tijdelijke) transformatie van grond naar zon zal ongeveer 0,2% van het landbouwareaal beslaan.

Uiteraard moeten we goed kijken hoe dit areaal wordt ingepast, hoe het zorgt dat het echt op marginalere gronden plaatsvindt, hoe de bodemkwaliteit eerder zal verbeteren dan achteruitgaan en hoe het juist kansen voor agrariërs geeft om tijdelijk gronden op deze wijze in te zetten.

Bodemkwaliteit

Terecht wijst LTO op het risico van achteruitgang van de bodemkwaliteit. Dit kan gebeuren in gevolg van langdurige verdroging onder panelen. Dit hoeft evenwel niet. Het onderzoek in opdracht van de rijksoverheid geeft hier inzicht in en aanbevelingen die de bij Holland Solar aangesloten bedrijven graag ter harte nemen. In aanvulling: indien de bodem goed levend blijft door voldoende vocht, de bodem ook niet blootgesteld wordt aan intensieve bemesting, pesticiden en herbiciden, niet ontwaterd wordt, dan zal dit ook juist een verbetering van de bodem kunnen betekenen.

Samen met de omgeving

Tenslotte benadrukken wij dat Holland Solar de afspraken uit het klimaatakkoord ten volle onderschrijft. Dat betekent dat ontwikkelaars vanaf het begin de omgeving betrekken bij de plannen en die in samenspraak opstellen en streven naar financiële participatie, inclusief eigendoms participatie door de gemeenschap. We streven naar meerwaarde voor de omgeving en naar een tijdelijke functieverandering die het gebied minstens zo goed achterlaat als het aan het begin was. Het is uiteindelijk aan de grondeigenaar om akkoord te gaan met deze functieverandering, én aan de gemeente om dit project te vergunning, inclusief extra bepalingen desgewenst vast te leggen in een aparte overeenkomst. Is deze steun er lokaal niet, dan gaat het project uiteraard niet door.

Hoogachtend,

Alex Kaat

Namens Holland Solar

Voor nadere vragen:

Alex.kaat@hollandsolar.nl

